

CZUWAJ

DO WYNIKU WYWIADKOW

NUMER SPECJALNY "BRATNIEGO SŁOWA"
/WARSAWA/ I "CZUWAJ"/KRAKÓW/
PRZY WSPÓŁPRACY KIHAM KRAKÓW

PRZYGOTOWAŁ ZESPÓŁ: hm ANDRZEJ KACPEKSKI, hm STANISŁAW KRAWCZYŃSKI, hm TOMASZ
ZORSKI, opr. graf. - hm PL RYSZARD WCISŁO, redakcja - phm ANDRZEJ WYSOCKI
PROJEKT STATUTU PRZYGOTOWANO NA ZBIÓRCZE POROZUMIENIA KIHAM 14/15 II 81

W 1980 roku rozpoczęła się w kręgach kadry instruktorskiej dyskusja przygotowująca VII Sesję Świątku Harcerstwa Polskiego. Szerokie przesze instruktorów zastanawiały się nad tym jak powinna wyglądać ich organizacja, ku czemu dążyć, jakie stawiać sobie cele i jak wychowywać swoich członków. Dyskutowali w ośrodkach: Warszawa, Kraków, Poznaniu, Tarnowie, Międzybóże i wielu innych rejonach Kraju. Przewiedli rozmowy w drużynach szosepach, kręgach instruktorskich, wypowiedzieli się z trybun hufcowych i chorągwiowych Konferencji Sprawozdawczej - Wyborczych. Bogatym plonem tej własnej dyskusji stały się opracowane przez nich dokumenty przedstawiające koncepcję wprowadzenia takich zmian w organizacji, stała się ona tym, czym w swojej istocie rządy były powinna - Związkiem suchów, harcerszy i instruktorów. Między innymi do dokumentów tych należą:

1. List otwarty instruktorów ZHP ze środowiska krakowskiego
2. Uchwała programowa Konferencji Sprawozdawczej - Wyborczej Hufca Warszawa - Mokotów
3. Uchwała programowa Konferencji Sprawozdawczej - Wyborczej Hufca Katowice
4. Uchwała programowa Konferencji Sprawozdawczej - Wyborczej Hufca Kraków - Bródno
5. Uchwała programowa Konferencji Sprawozdawczej - Wyborczej Chorągwi Krakowskiej.

Wszystkie te dokumenty jasno i wyraźnie precyzują zmiany w organizacji jakich domagają się instruktorzy harcerscy podpisani pod ich treścią dążąc do wprowadzenia do życia zasadniczych postulatów:

- I. Uzyskanie samodzielności ZHP
 - a) Jako organizacji niezależnej od czynników wewnętrznych /PZHP, inne organizacje społeczne - polityczne/
 - b) Jako organizacji, w której podstawowe jednostki będą posiadały własny, odrębny i niezależny program dostosowany do potrzeb środowiska, a nie jak dotychczas były podporządkowane i kierowane przez centralnie dyktowane.
 - II. Poszanowanie w harcerstwie przekonania światopoglądowych
 - III. Uzyskanie prawdziwej, a nie fikcyjnej samodzielności ZHP
 - IV. Podniesienie rangi i znaczenia instruktora harcerskiego jako wszech osobowego dla swoich wychowanków
 - V. Przystąpienie do właściwej rangi tradycyjnej metody harcerskiej jako podstawowej formy wychowawczej organizacji
 - VI. Ewidencja wszystkich bieżących decyzji władz naczelnych ZHP wypracowanych autonomiczną pracą harcerską jednostek organizacyjnych Związku.
- Wyśledzić "naprzeciw" tym postulatom władze Naczelne ZHP wydały dwa następujące dokumenty:
- a. Stanowisko Wydziału HSPS OK ZHP - Motywy nr 47
 - b. Stanowisko Rady Naczelnej ZHP i Komisji Naczelnej - Motywy nr 50.
- Wszystkie te dokumenty tylko częściowo realizują postulaty kadry instruktorskiej zgłaszane w przedmówstwie dyskusji. Dlatego Ka-

munikat ze spotkania zespołów Krajowej Komisji Koordynacyjnej Pracowników Oświaty i Wychowania NSZZ "Solidarność" oraz Głównej Kwatery ZHP - ogłoszony w Motywach nr. 5 z 1981 r. w sposób jednoznaczny /lecz nieostry/ określa stanowisko Głównej Kwatery ZHP wobec stawianych postulatów przez instruktorów i rodziców harcerszy.

W świetle tych trzech dokumentów można stwierdzić, że kadra zgłaszająca swoje propozycje zmian w organizacji uzyskała następujące zapewnienie wyników z opublikowanych przez władze Naczelne ZHP materiałów:

- odnośnie samodzielności ZHP: w punkcie a) wykluczenia w współpracy organizacji młodzieżowych "form podległości instytucjonalnej"
- w punkcie b) "...Drużyny i szosepy programują swoją pracę samodzielnie..."
- odnośnie poszanowania przekonania światopoglądowych: "...ZHP jest organizacją świecką, wychowującą w duchu tolerancji i poszanowania przekonania innych ludzi. Nie może nikomu narzucać światopoglądu..."
- odnośnie uzyskania prawdziwej, a nie fikcyjnej samodzielności w ZHP: "...Harcerstwo powinno być szkołą demokracji. Rozróżnić należy dwie płaszczyzny demokracji w ZHP: pierwsza związana jest z metodyką Związku i realizowana jest przede wszystkim w drużynach i szosepach, druga określa sposób wyboru i zakres kompetencji władz ZHP..."
- odnośnie podniesienia rangi instruktora: "...Podstawowym środkiem wychowawczym ZHP powinien być przykład osobisty instruktora. Dlatego instruktorów musi obowiązywać przestrzeganie w ośrodkach rozciągłości Prawa Harcerskiego..."
- odnośnie uzyskania prawdziwej, a nie fikcyjnej samodzielności w ZHP: pkt. 4 "Komunikatu..."
- odnośnie podniesienia rangi instruktora harcerskiego: cały punkt 5 z "Komunikatu..."
- odnośnie przywrócenia właściwej rangi metody harcerskiej: uzyskano potwierdzenie konieczności ponownego wprowadzenia tradycyjnej metodyki i ujednolicenia harcerskiego do szkół ponadpodstawowych. Jednocześnie postulaty dotyczące tego problemu częściowo uwzględniono w opracowanym projekcie regulaminów stopni harcerskich
- odnośnie ewidencjonowania wszystkich bieżących decyzji władz naczelnych ZHP wypracowanych autonomiczną pracą harcerską jednostek organizacyjnych Związku: szereg decyzji, które prowadziły do wynaturzenia pracy drużyn i szosepów zostało sformułowanych, np. - obowiązkowa przynależność do organizacji, obowiązkowość niektórych akcji centralnych, zmierzonych zostało szereg treści akcji dyrektywnych.

KOMENTARZ

DO ROZDZIAŁU II PROJEKTU STATUTU ZHP

1. Proponuje się określenie ZHP jako organizacji:

niezależnej i samorządnej, a więc nie podporządkowanej żadnej innej organizacji / w szczególności Federacji ZSMF / lub instytucji / np. szkole / oraz rządzącej się własnymi prawami, ustalonymi przez sam Związek.

Wymagane dla każdego / nie masowej ale też nie elitarny / czyli dostępnej dla każdego, kto chce podjąć praktykę w ramach tej organizacji. Dotychczasowe statutowe scharakteryzowanie ZHP jako organizacji masowej, wyrażało wiele skłód wychowawczych - prowokując do bezustannego wzrostu ilościowego, traktowanego jako cel sam w sobie. Wydaje się, że określenie ZHP jako organizacji otwartej dla każdego wyeliminuje również podejrzania o elitarny charakter Związku. Rzecz jasna, nikt rozsądny nie pobojuje nawoływać do elitarności / wprowadzania dyskryminujących barier, np. pochodzenia społecznego czy przekonań religijnych / jednakże ciągle próbuje się traktować rezygnację z masowości jako powrót do elitarności organizacji.

wychowawczej / nie ideowo-wychowawczej / Nie można mówić o wychowaniu bez idei, a więc określenie "ideowo-wychowawczy" jest nielogiczne i typowe dla nowo-mowy minionego okresu. ZHP jest niewątpliwie organizacją wychowującą dzieci i młodzież w myśl określonych idei. Jako jedyny z organizacji młodzieżowych ZHP posiada sformu-

lisowany w postaci prawa sucha i prawa harcerskiego katalog tych idei.

2. Proponuje się zrezygnowanie z określenia ZHP jako organizacji politycznej. Organizacja dzieci i młodzieży nie stawia sobie przecież celów politycznych / zdobycie lub utrzymanie władzy / lecz jedynie cele wychowawcze. Nie oznacza to rzecz jasna apolityczności Związku, gdyż w dzisiejszym społeczeństwie nie może istnieć organizacja apolityczna. Lecz jednako traktowanie ZHP jako przedzwoleńczej działalności politycznej, właściwej dorosłym, jest wyraźnym nadużyciem wychowawczym.

3. Proponuje się wprowadzenie do statutu / 84 projektu / zasady przewodniej roli PZPR w społeczeństwie. Wydaje się, że właściwym będzie dokładne powtórzenie art. 3 ust. 1 Konstytucji PRL / "Przewodnią siłą polityczną społeczeństwa w budowie socjalizmu jest PZPR" /. Powszechna rezygnacja z użycia określenia "rola kierownicza, kierownictwo" na rzecz określenia "przewodnictwo" w stosunku do roli spełnianej przez PZPR jest niewątpliwie dowiadaniem okresu odnowy rzecz jasna nie można zawęzić przewodnictwa PZPR jedynie do ZHP, gdyż rola ta spełniana jest, jak to głosi oytowany przepis Konstytucji w spo-

łeczeństwie.

4. Wydaje się, że używając określenia "ZHP nie organizuje życia religijnego" trzeba dosłownie podkreślić, że "ZHP umożliwia swym członkom wykonywanie praktyk religijnych" / 85 projektu /. Brak tego typu stwierdzenia prowadziłby do niezgodności tego punktu statutu z art. 52 Konstytucji PRL / "Nie wolno szkodzić obywateli do niestrachu udziału w czynnościach lub obrzędach religijnych. Nie wolno też nikogo zmuszać do udziału w czynnościach lub obrzędach religijnych" / Praktyka codziennego życia Związku dowodzi, że nie każdy, kto ma na to ochotę może, np. na obozie, uczestniczyć w obrzędach religijnych. Stosowane są różne formy ograniczania praw harcerskich, zaś wyrok jest często bezatematnie twierdzenie o "konieczności realizacji programu" / sformułowanie "umożliwia" wyeliminuje tego typu praktyki stosowane przez niedojrzałą kadre.

5. Wydaje się, że zamiast formułowania celów wychowawczych górnoletnim skompromitowanym językiem właściwe będzie określenie ideału wychowawczego ZHP drogą zamieszczenia w Statucie obietnicy i prawa sucha oraz przyrzeczenia i prawa harcerskiego / 87 projektu /

6. Proponuje się zamieszczenie w Statucie / 88 projektu / zasady równości ZHP w stosunkach z innymi organizacjami młodzieżowymi. Zasada ta była wyraźnie naruszona w ramach Federacji ZSMF, w której ZSMF posiadało pozycję hegemonistyczną. Ponadto wydaje się, że określenie "bratnie związki młodzieży" jest typowym dla poprzedniego okresu sloganem, sugeruje istnienie związków młodzieży nie-bratnich, a przecież chcemy współpracować ze wszystkimi organizacjami młodzieżowymi, których w chwili obecnej jest już do naj-niejszej pięć.

KOMENTARZ DO KARTY PRAW I OBOWIĄZKÓW INSTRUKTORA ZHP

I. Pozycja instruktora w Związku

Instruktorzy, to członkowie ZHP mający szczególną pozycję w Związku. Od nich to praktycznie biorąc zależy prawie wszystko, co dobre i złe w życiu Harcerstwa. Ich postawa, wiedza i umiejętności decydują o poziomie pracy harcerskiej. Od pełnej zaś demokracji wśród instruktorów zależy, czy Związek jest autentycznie samorządną organizacją. Ta samorządność czy nawet niezależność w stosunku do innych organizacji ma i instytucji jest dla harcerstwa bardzo ważna na jego tradycje i specyfikę harcerskiej metody wychowawczej, która znacząco różni się od szablonu wychowania szkolnego i zasad obowiązujących w różnych organizacjach zajmujących się wychowaniem.

Jedną z podstawowych cech harcerskiej metody wychowawczej jest zasada, że starszy harcerz wychowuje młodszego w trakcie wspólnego działania w drużynie i zastępie; na zbiórce, wycieczce czy na obozie. To wzajemne oddziaływanie wychowawcze jest nieświadome i musi być umiejętnie sterowane przez instruktora: drużynowego, komendanta obozu czy innego funkcyjnego. Sterowanie to wymaga od niego właściwej postawy,

instruktora powinien być bardziej przyjacielem czy starszym bratem swych harcerzy niż kashodzieją czy nauczycielem. Swym osobistym przykładem powinien zachęcać harcerzy do szlachetności, swą wiedzą i doświadczeniem powinien

przychodzić z radą i pomocą. Musi być blisko harcerzy i suchów. Aby spełniać te warunki instruktor powinien wychowywać się w harcerstwie od małego w majędźszych latach, powinien harcerstwo przeżywać emocjonalnie, a w momencie uzyskania wymaganej dojrzałości odbyć właściwy kurs instruktorski. Dojrzałość instruktora to m.in. pojawienie się świadomej potrzeby kształtowania swych wychowanków; kształtowania według ideałów harcerskich które przyjął za własne.

Należy uznać, że kształtowanie sylwetki wychowawczej harcerzy i suchów, zgodnie z własnym sumieniem jest podstawowym prawem każdego instruktora. Takie postawienie sprawy oznacza, że jednej stronie pełne zaufanie jakim Związek musi darzyć instruktorów, a drugiej wymaga bardzo starannej ich przygotowania do pracy. Prawe to wydaje się być głównym, choć nie zawsze uświadomionym motytem działalności instruktorskiej.

cd. str. 12

PROJEKT STATUTU ZHP

Rozdział I

NAZWA, TEREN DZIAŁANIA, SIEDZIBA.

§ 1

1. Związek Harcerstwa Polskiego, zwany dalej w skrócie ZHP, jest stowarzyszeniem wyższej użyteczności i posiada osobowość prawną.

§ 2

1. ZHP rozwija działalność na obszarze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.
2. Siedzibą władz naczelnych ZHP jest miasto stołeczne Warszawa.

Rozdział II

CHARAKTER, CEL I ŚRODKI DZIAŁANIA

§ 3

ZHP jest samodzielną i samorządną, otwartą dla każdego, dobrowolną organizacją wychowawczą ruchów, harcerszy i instruktorów.

§ 4

ZHP przygotowuje swych członków do aktywnego życia w społeczeństwie. Przewodnią siłą polityczną społeczeństwa w budowie socjalizmu jest Polska Zjednoczona Partia Robotnicza.

§ 5

ZHP jest organizacją wychowującą swych członków w duchu wolności, przekażania i tolerancji, światopoglądowej. Nie organizuje życia religijnego, umożliwia swym członkom wykonanie praktyk religijnych.

§ 6

Swój ideał wychowawczy ZHP czerpie z humanistycznych tradycji narodu polskiego, z najpiękniejszych tradycji kultury polskiej, z tradycji walk narodu polskiego o wolność, niepodległość, postęp i sprawiedliwość społeczną, z tradycji ruchu harcerskiego od zarania jego istnienia oraz innych postępowych ruchów młodzieżowych w Polsce.

§ 7

Celem ZHP jest wychowanie swych członków w myśl ideałów zawartych w Prawie i Obietnicy Zucha, Prawie i Przyrzeczeniu Harcerskim, które brzmią następująco:

1/ Obietnica Zucha

Obiecuje być dobrym zuchem i zawsze przestrzegać Prawa Zucha.

2/ Prawo Zucha

1. Zuch kocha Polskę
2. Zuch jest dzielny
3. Zuch mówi prawdę
4. Zuch pamięta o swoich obowiązkach
5. Zuch stara się być coraz lepszym
6. Wszystkim z zuchem jest dobrze

3/ Przyrzeczenie Harcerskie

Ma szczerą wolę całym życiem pełnić służbę Polsce, mieć chętnie pomoc każdemu człowiekowi, być posłusznym Prawu Harcerskiemu.

Potwierdzenie Przyrzeczenia:

Na słowie harcersza polegać jak na Zawiszy

4/ Prawo Harcerskie

1. Harcersz służy Polsce i dla Niej poświęcając swoje obowiązki.
2. Harcersz stara się zmiażdżyć świat na lepszy, walczy o wolność, prawdę i sprawiedliwość.
3. Harcersz jest odważny, śmiało bierze udział w sprawie.
4. Harcersz chce wiedzieć więcej niż wie, umieć więcej niż umie.
5. Harcersz spieszy innym z pomocą, nie opuści nikogo w potrzebie.
6. Harcersz jest wiernym przyjacielem i niezawodnym kolegą.
7. Harcersz szanuje starszych, pomaga chętnie rodzicom.
8. Harcersz pracuje rzetelnie, dba o wspólne dobro jak o własne.
9. Harcersz jest przyjacielem przyrody, poznaje jej piękno i tajemnice.
10. Harcersz chce być silny i sprawny, walczy z nałogami, nie pali tytoniu i nie pije napojów alkoholowych.

§ 8

1. ZHP stanowi samodzielną część polskiego ruchu młodzieżowego, współpracuje ze wszystkimi organizacjami młodzieżowymi na zasadach równości i partnerstwa.
2. ZHP jest członkiem Światowej Federacji Młodzieży Demokratycznej i bierze udział w pracach Międzynarodowego Komitetu Ruchów Dziecięcych i Dorastającej Młodzieży/CIMEA/
3. ZHP utrzymuje bliskie kontakty z dziećmi i młodzieżą Polski zagranicą.
4. ZHP współpracuje z organizacjami młodzieżowymi i młodzieźowymi krajów socjalistycznych oraz z postępowymi organizacjami dziecięcymi i młodzieżowymi na całym świecie.

§ 9

ZHP realizuje zadania wychowawcze:

- 1/ współpracuje ze szkołą na zasadach równości i partnerstwa,
- 2/ współdziała z rodziną,
- 3/ współpracuje z organizacjami społecznymi

i instytucjami zajmującymi się pracą wychowawczą wśród dzieci i młodzieży oraz z wszystkimi chcącymi przesyłać się do wyschowania młodego pokolenia Polaków.

§ 10

Dla osiągnięcia swych celów ZHP:

- 1/skupia suchy, harcerzy i instruktorów w podstawowych jednostkach organizacyjnych,
- 2/posługuje się wypracowaną i sprawdzoną w wieloletniej praktyce harcerską metodą wychowawczą,
- 3/skupi kadre instruktorską i funkcyjnych
- 4/zapobiega o fundusze, gromadzi pensje, nakładając odpowiedzialnie placówki szkoleniowe, wychowawcze i gospodarcze,
- 5/przewodzi działalność propagandową i wydawniczą,
- 6/przewodzi działalność gospodarczą.

§ 11

ZHP ma prawo do działania ruchu przyjaźni harcerstwa. Rady i kęła przyjaźni harcerstwa, udzielają pomocy jednostkom organizacyjnym ZHP, przy których zostały powołane.

ROZDZIAŁ III

OZONKOWIE, ICH PRAWA I OBOWIĄZKI

§ 12

- 1.Członkami, ZHP mogą być dzieci, młodzież i dorośli, którzy podejmują się przestrzegać obowiązków członka Związku i działają w jednostce podstawowej ZHP.
- 2.Decyzję o przyjęciu w szeregi ZHP podejmuje w odniesieniu do:
 - 1/suchów - krąg rady
 - 2/harcerzy - rada drużyny
 - 3/instruktorów - rada kręgu.
- 3.Uzasadnienie szkoleń podstawowej są przyjmowani do ZHP za pozwoleniem rodziców lub opiekunów

§ 13

Członkowie ZHP mają następujące obowiązki:

- 1/walowanie do drużyny lub kręgu instruktorskiego aktywne uczestnictwo w pracy ZHP.
- 2/przestrzegania Prawa i Obowiązku Zuchawstwa i Przysięgi Harcerskiej,
- 3/przestrzegania dyscypliny organizacyjnej,
- 4/regularnego opłacania składki członkowskiej /z wyjątkiem harcerzy Nieprzetartego Szlaku/ oraz suchów/

§ 14

Członkowie ZHP mają następujące prawa:

- 1/współtworzyć program Związku i uczestniczyć w jego realizacji,
- 2/zgłaszać do wszystkich władz i jednostek organizacyjnych ZHP uwagi i uwagi dotyczące Związku,
- 3/nosić mundur i odznaki Związku,
- 4/korzystać z urządzeń i placówek ZHP.

§ 15

- 1.Instruktor ZHP może zostać obywatel PRL, który pragnie prowadzić pracę wychowawczą z dziećmi i młodzieżą, przyjmując zasady statutowe Związku.
- 2.Instruktor ZHP jest członkiem Związku, który:
 - 1/ukończył 16 rok życia,
 - 2/ukończył kurs instruktorski,
 - 3/pełni funkcję instruktorską,
 - 4/złożył Zobowiązanie Instruktorskie, które brzmi:

Ja.....przyjmuję obowiązki instruktora Związku Harcerstwa Polskiego. Swą pracą wychowawczą będę jak najlepiej służył Polsce, wychowując młodzież według wskazań Prawa i Przysięgi Harcerskiej. Zobowiązuję się stale pracować nad sobą i pogłębiać swoją wiedzę instruktorską. Powierzonego stanowiska nie opuścę samowolnie.

Potwierdzenie Zobowiązania:

Jesteś pełnoprawnym instruktorem Związku Harcerstwa Polskiego.

- 3.Za funkcję instruktorską uważa się każdą funkcję organizacyjną w ZHP począwszy od przybycia w drużynę suchowej lub harcerskiej.

§ 16

- 1.Prawa i obowiązki instruktorów określa szczegółowe "Karta Praw i Obowiązków Instruktora" przyjęta przez Zjazd ZHP i stanowiąca załącznik do Statutu Związku.
- 2.Władze ZHP wszystkich szczebli obowiązane są do zapewnienia instruktorom możliwości realizacji ich praw oraz wymagania od nich spełniania obowiązków.

§ 17

- 1.Instruktor ZHP, który przestaje pełnić funkcję instruktorską może zostać przeniesiony do rezerwy.
- 2.Zasady przeniesienia do rezerwy oraz prawa i obowiązki instruktorów rezerwy określa "Karta Praw i Obowiązków Instruktora".

§ 18

Najwyższym wyróżnieniem organizacyjnym Związku Harcerstwa Polskiego jest "Krzyż za Zasługi dla ZHP" nadawany zgodnie z regulaminem określonym przez Radę Naczelną.

§ 19

1. Członkostwo Związku ustaje z chwilą:
 - 1/ wystąpienia z ZHP,
 - 2/ podjęcia decyzji o wykluczeniu z ZHP,
2. Decyzję o wykluczeniu podejmuje:
 - 1/ w stosunku do sucha - krąg rady,
 - 2/ w stosunku do harcerza - rada drużyny,
 - 3/ w stosunku do instruktora - komenda hufca
3. Wykluczenie instruktora z ZHP może nastąpić jedynie na podstawie orzeczenia komisji instruktorskiej za następujące przewinienia:
 - 1/ działanie na szkodę dzieci i młodzieży,
 - 2/ poważne przekroczenie zasad statutowych,
 - 3/ sałaganie ze składkami powyżej 6-ciu miesięcy.
4. Wykluczeniu harcerzowi przysługuje prawo odwołania do rady szczepla, a instruktorowi do komisji instruktorskiej wyższego szczebla.

Rozdział IV

USTRÓJ ZHP

§ 20

1. Podstawowymi jednostkami organizacyjnymi ZHP są:
 - 1/ drużyny suchowe,
 - 2/ drużyny harcerskie /młodzieżoharcerskie i starszoharcerskie/,
 - 3/ kręgi instruktorskie.
2. Podstawowe jednostki organizacyjne tworzone są na terenie szkół wszystkich typów. Ponadto mogą być one organizowane w placówkach oświatowych, opiekuńczo-wychowawczych i leczniczych, w miejscu zamieszkania oraz przy instytucjach harcerskich.
3. Tworzenie podstawowych jednostek organizacyjnych w innych środowiskach wymaga zgody Głównej Kwatery ZHP.
4. Utworzenie jednostki podstawowej wymaga zatwierdzenia przez komendę hufca lub instancję wyższą w porozumieniu z władzami placówki na terenie której jednostka ma działać.
5. Zadania i zasady organizacji drużyny suchowych, harcerskich i kręgów instruktorskich określa Główna Kwatera ZHP.

§ 21

1. Drużyny suchowe, harcerskie i kręgi instruktorskie działające na terenie zbiorczej szkoły gminnej, jednej lub kilku szkół, placówek, zakładów, środowiska tworzą szczeple.
2. Zadania i zasady organizacji szczepli określa Główna Kwatera ZHP.

§ 22

1. Drużyny, szczeple i kręgi instruktorskie działające na terenie jednej lub kilku podstawowych jednostek administracyjnych tworzą hufce. Dopuszcza się możliwość tworzenia kilku hufców na terenie podstawowej jednostki administracyjnej.
2. Zadania i zasady organizacji hufców określa Główna Kwatera ZHP.

§ 23

1. Hufce działające na terenie jednego województwa tworzą chorągwie.
2. Zadania i zasady organizacji chorągwi określa Główna Kwatera ZHP.

§ 24

Główna Kwatera może podejmować decyzje w sprawie tworzenia ogniw służących usprawnieniu działalności Związku.

§ 25

1. Drużyny, kręgi instruktorskie, szczeple, hufce i chorągwie mogą posiadać nazwy i imiona.
2. Nazwy, imiona i numerację drużyn, kręgów instruktorskich i szczepli zatwierdza komenda hufca lub instancja wyższa.
3. Nazwy i imiona hufców i chorągwi zatwierdza Główna Kwatera ZHP.

§ 26

1. Władze ZHP pochodzą z wyboru.
2. Czynne i bierne prawo wyborcze posiadają jedynie instruktorzy ZHP.
3. Wybory w ZHP są równe i tajne przy nieograniczonej liczbie kandydatów, przeprowadza się je bezwzględną większością głosów przy obecności co najmniej 2/3 uprawnionych do głosowania.

§ 27

1. Najwyższą władzą w ZHP jest Zjazd, a w chorągwiach i hufcach Konferencja sprawozdawczo-wyborcza.
2. Mandat delegata na Zjazd lub konferencję jest ważny w ciągu całej kadencji.

§ 28

1. Władzami przedstawicielskimi w ZHP są: Rada Naczelna oraz rady chorągwi i hufców.
2. Władzami wykonawczymi w ZHP są: Główna Kwatera oraz komendy chorągwi i hufców.
3. Władzami kontrolnymi w ZHP są: Centralna Komisja Rewizyjna oraz komisje rewizyjne chorągwi i hufców.
4. Władzami powołanymi do rozstrzygnięcia spraw instruktorskich są: Centralna Komisja Instruktorska oraz komisje instruktorskie chorągwi i hufców.

§ 29

1. Członek władz ZHP może być odwołany przez organ wybierający uchwałą podjętą bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej 2/3 uprawnionych do głosowania.
2. Rady, komisje rewizyjne i komisje instruktorskie są uprawnione w trakcie kadencji do dokonywania zmian w swym składzie, przy czym liczba jokooptowanych nie może przekroczyć 1/4 składu wybranego przez Zjazd lub konferencję.
3. W przypadku konieczności dokonania większych zmian organ przedstawicielski zwołuje Zjazd lub konferencję wyborczą.
4. Do Rady Naczelnej i rad chorągwi można być wybranym tylko przez dwie kolejne kadencje.

Uchwały władz ZHP są podejmowane - w tym statutu nie stanowi inaczej - zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy członków do głosowania i obowiązują na terenie i władze i członków związku.

Rozdział 6

WŁADZE NACZELNE

§ 51

Władzami naczelnymi ZHP są:

- 1/ Zjazd ZHP,
- 2/ Rada Naczelna ZHP,
- 3/ Główna Kwatera ZHP,
- 4/ Centralna Komisja Rewizyjna ZHP,
- 5/ Centralna Komisja Instruktorska ZHP.

§ 52

1. Zwykły Zjazd odbywa się co 4 lata. Zwyczajnego Radę Naczelną, ogłaszając o tym w formie organizacyjnej co najmniej na 3 miesiące przed wyznaczonym terminem z podaniem nowego porządku obrad.
2. Nadzwyczajny Zjazd może być zwołany z własnej inicjatywy, na życzenie Centralnej Komisji Rewizyjnej lub na wniosek 1/3 ogólnej liczby rad chorągwi.
3. Delegatami na Zjazd z głosami są delegowani członkowie ZHP wybrani w całości lub częściowo ustalonym przez Radę Naczelną, z wyjątkami Zjazdu z głosem doradczym są przedstawiciele ustępujących władz naczelnych, nie będąc delegatami.

§ 53

Zjazd:

- 1/ uchwała projekt statutu wraz z projektem i Przyłączeniem Rad Chorągwi, Projekt i Statutem Zuchwa, Zobowiązaniem Instruktorów, Kartą Praw i Obowiązków Instruktorów;
- 2/ decyduje o podstawowych sprawach wychowawczych i programowych związku;
- 3/ rozpatruje sprawozdania Rady Naczelnej, Centralnej Komisji Rewizyjnej, Centralnej Komisji Instruktorskiej oraz na wniosek Centralnej Komisji Rewizyjnej podejmuje uchwałę w sprawie umiarkowania opłat członkowskich Radzie Naczelnej;
- 4/ wybiera Radę Naczelną ZHP, Centralną Komisję Rewizyjną i Centralną Komisję Instruktorów.

§ 54

1. W skład Rady Naczelnej wchodzi 25 - 40 członków.
2. W pracach Rady Naczelnej biorą udział przedstawiciele chorągwi, delegatami są delegaci rad chorągwi, komendanci szkieletów i delegaci oraz kierownicy centralnych placówek harcerskich nie będący jej członkami.
3. Rada Naczelna zwołuje się co najmniej raz w roku, ponadto zbiera się na żądanie Centralnej Komisji Rewizyjnej, Centralnej Komisji Instruktorskiej lub 1/5 ogółu członków rady.
4. Posiedzenie Rady Naczelnej zwołuje i ustala jego porządek Prezydium Rady.

§ 55

Zgodnie z uchwałami Zjazdu Rada Naczelna decyduje w sprawach:

- 1/ pracy i rozwoju ZHP;
- 2/ stanowiska ZHP wobec ważnych społecznych problemów wychowawczych i politycznych;
- 3/ kontroli realizacji statutu i obowiązków Zjazdu oraz Rady Naczelnej;
- 4/ przyjmowania sprawozdań i budżetów Rady Naczelnej i Głównej Kwatery, Centralnej Komisji Rewizyjnej i Centralnej Komisji Instruktorskiej;
- 5/ przyjmowania objawców i zgłoszeń o naruszeniu budżetu ZHP na następny rok;
- 6/ innych zleconych przez Zjazd.

§ 56

1. Rada Naczelna wybiera ze swojego składu Prezydium Rady w składzie: Prezydent Rady, Rady i jego 2 zastępców.
2. Ponadto Rada Naczelna wybiera ze swojego składu 7 członków Głównej Kwatery, w tym naczelnika i jego zastępców.
3. Członkowie Głównej Kwatery nie mogą pełnić

funkcji przewodniczącego Rady lub jego zastępców.

§ 57

1. Członki Rady Naczelnej kierują Przewidyum ZHP.
2. W celu wykonania określonych zadań Rady Naczelnej powołuje stałe lub doradcze Komisje.

§ 58

1. Główna Kwatera ZHP:

- 1/ kieruje bieżącą działalnością ZHP i reprezentuje Związek na zewnątrz;
- 2/ rozstrzyga wszystkie sprawy niezatrzymane dla Rady Naczelnej;

2. Członkowie w imieniu ZHP odpowiedzialni w zakresie jego praw i obowiązków majątkowych i w szczególności odpowiedzialni z upoważnionych członków naczelnika ZHP i jednego z członków Okręgu, w sprawach wynikających ze stosunku pracy w imieniu Głównej Kwatery działają naczelnik ZHP osobiście lub przez upoważnioną osobę.

§ 59

1. W skład Centralnej Komisji Rewizyjnej wchodzi 10 - 25 członków.

2. Centralna Komisja Rewizyjna sprawuje kontrolę nad zgodnością działalności Rady Naczelnej z

1. przepisami prawa,

2. Statutem ZHP,

3. uchwałami Zjazdu i Rady Naczelnej,

4. zasadami działalności finansowo-gospodarczej ZHP.

3. Centralna Komisja Rewizyjna ustala regulaminy działalności Komisji Rewizyjnych w okręgowych szkieletach.

§ 60

1. W skład Centralnej Komisji Instruktorskiej wchodzi 10 - 25 członków.

2. Centralna Komisja Instruktorska

1/ kontroluje i ocenia całokształt działalności instruktorów ZHP

2/ sprawuje nad zgodnością działalności instruktorów ze Statutem ZHP oraz procedurą wyegzekwowania przez nich zasad harcerskich,

3/ nadzoruje realizację "Karty Praw i Obowiązków Instruktorów".

4/ rozpatruje - jako Instancja odwoławcza - sprawy sporne między instruktorami oraz między instruktorami, a Instancjami Związku.

5/ rozstrzyga - jako Instancja odwoławcza - w sprawach dyscyplinarnych instruktorów ZHP.

3. Centralna Komisja Instruktorska ustala regulaminy działania komisji instruktorów w wszystkich szkieletach oraz tryb postępowania przed nimi.

Rozdział VI

Władze terenowe

§ 61

1. Władzami chorągwi ZHP są:

- 1/konferencja sprawozdawczo-wyborcza chorągwi,
- 2/rada chorągwi,
- 3/komenda chorągwi,

- 4/komisja rewizyjna chorągwi
- 5/komisja instruktorska chorągwi.

§ 42

- 1.Konferencja sprawozdawczo-wyborcza chorągwi odbywa się co 4 lata. Zwołuje ją rada chorągwi. Ponadto w połowie kadencji Rada chorągwi zwołuje konferencję sprawozdawczą
- 2.Konferencję nadzwyczajną zwołuje rada chorągwi z własnej inicjatywy, na wniosek Rady Naczelnej, na żądanie komisji rewizyjnej chorągwi lub 1/5 delegatów na konferencję.
- 3.W konferencji sprawozdawczo-wyborczej bierą udział z głosem decydującym delegaci wybrani zgodnie z regulaminem uchwalonym przez Radę Naczelną oraz z głosem doradczym nie będący delegatami członkowie ustępujących władz chorągwi.

§ 43

Konferencja sprawozdawczo-wyborcza chorągwi:

- 1/rozpatruje sprawozdanie ustępującej rady chorągwi, komisji rewizyjnej chorągwi i komisji instruktorskiej chorągwi,
- 2/dekretuje oceny pracy i uchwała kierunki działania chorągwi,
- 3/na wniosek komisji rewizyjnej chorągwi podejmuje uchwały w sprawie udzielenia absolutorium ustępującej radzie chorągwi,
- 4/wybiera radę chorągwi, komisję rewizyjną chorągwi i komisję instruktorską chorągwi.

§ 44

- 1.W skład rady chorągwi wchodzi 25 - 41 członków.
- 2.Komenda hufców i przewodniczący kręgów przy komendzie chorągwi, którzy nie są członkami rady chorągwi biorą udział w jej pracach.
- 3.Rada chorągwi zbiera się co najmniej 3 razy do roku. Ponadto rada chorągwi zbiera się na wniosek Rady Naczelnej, na żądanie komisji rewizyjnej chorągwi, komisji instruktorskiej chorągwi lub 1/4 członków rady.
- 4.Posiadzenia rady chorągwi zwołuje oraz kieruje jej pracami prezydium rady.
- 5.W celu wykonania określonych zadań rada chorągwi powołuje stałe lub doraźne komisje

§ 45

Rada chorągwi:

- 1/wytycza główne kierunki pracy chorągwi zgodnie z uchwałami konferencji sprawozdawczo-wyborczej,
- 2/ocenia ważniejsze poczynania programowe

- 1/organizacyjne chorągwi,
- 3/rozpatruje sprawozdania komendy chorągwi oraz dekretuje oceny jej działalności,
- 4/wybiera ze swego grona prezydium rady w składzie: przewodniczący i jego 2 zastępców; członkami prezydium nie mogą być członkowie komendy chorągwi,
- 5/wybiera ze swego grona 5 - 7 członków komendy, w tym komendanta i jego zastępców.

§ 46

1.Komenda chorągwi:

- 1/kieruje bieżącą działalnością chorągwi i reprezentuje ją na zewnątrz,
 - 2/pomaga podległym jednostkom organizacyjnym
 - 3/przewodzi działalność finansowo-gospodarczą w ramach uprawnień przekazanych jej przez Główną Kwaterę ZHP,
 - 4/kontroluje wykonanie uchwał i zarządzeń władz ZHP przez podległe jej jednostki.
- 2.Do składania w imieniu komendy chorągwi oświadczeń w zakresie jej praw majątkowych jest wymagane współdziałanie dwóch upoważnionych osób: komendanta i członka komendy chorągwi.
- w sprawach wynikających ze stosunku pracy w imieniu komendy chorągwi działa komendant chorągwi osobiście lub przez upoważnioną osobę.

§ 47

- 1.W skład komisji rewizyjnej chorągwi wchodzi 9 - 13 członków.
- 2.Komisja rewizyjna chorągwi działa na zasadach określonych w regulaminie uchwalonym przez Centralną Komisję Rewizyjną.

§ 48

- 1.W skład komisji instruktorskiej chorągwi wchodzi 9 - 13 członków.
- 2.Komisja instruktorska chorągwi działa na zasadach określonych w regulaminie uchwalonym przez Centralną Komisję Instruktorską

§ 49

Władzami hufca ZHP są:

- 1/konferencja sprawozdawczo-wyborcza hufca,
- 2/rada hufca,
- 3/komenda hufca,
- 4/komisja rewizyjna hufca,
- 5/komisja instruktorska hufca.

§ 50

- 1.Konferencja sprawozdawczo-wyborcza hufca odbywa się co 2 lata. Zwołuje ją rada hufca
- 2.Nadzwyczajną konferencję zwołuje rada hufca z własnej inicjatywy, na wniosek rady chorągwi, na żądanie komisji rewizyjnej hufca

Komisji instruktorskiej hufca lub 1/4 delegatów na konferencję.

3. W konferencji sprawozdawczo-wyberczej hufca bierą udział z głosem decydującym delegaci wybrani zgodnie z regulaminem ustalonym przez Radę Naczelną, oraz z głosem doradczym członkowie ustępujących władz hufca.

§ 51

Konferencja sprawozdawczo-wybercza hufca:

- 1/rozpatruje sprawozdania ustępującej rady hufca, komisji rewizyjnej hufca i komisji instruktorskiej hufca,
- 2/dekretuje eseny pracy i uchwała kierunki działania hufca,
- 3/na wniosek komisji rewizyjnej hufca podejmuje uchwałę w sprawie udzielenia absolutorium ustępującej radzie hufca,
- 4/wybiera radę hufca, komisję rewizyjną hufca i komisję instruktorską hufca.

§ 52

1. W skład rady hufca wchodzi 15 - 31 członków.
2. W pracach rady hufca biorą udział przewodniczący kręgów instruktorskich przy komendzie hufca, którzy nie są członkami rady hufca.
3. Rada hufca zbiera się co najmniej 4 razy w roku. Ponadto radę hufca zbiera się na wniosek rady chorągwi, na żądanie komisji rewizyjnej hufca, komisji instruktorskiej hufca lub 1/3 członków rady.
4. Posiedzenie rady hufca zwodzi oraz kieruje jej pracami przewodniczący rady lub jego zastępca.
5. W celu wykonania określonych zadań rada hufca powołuje stałe lub doraźne komisje.

§ 53

Rada hufca

- 1/ustala kierunki pracy hufca zgodnie z uchwałami konferencji sprawozdawczo-wyberczej hufca,
- 2/ocenia poczynania programowe i organizacyjne hufca,
- 3/rozpatruje sprawozdania komendy hufca oraz dekretuje eseny jej działalności,
- 4/wybiera ze swego grona przewodniczącego rady i jego następcę, którymi nie mogą być członkowie komendy hufca,
- 5/wybiera ze swego grona 3 - 7 członków komendy, w tym komendanta i jego zastępców.

§ 54

1. Komenda Hufca:

- 1/ kieruje bieżącą działalnością hufca i reprezentuje go na zewnątrz,
 - 2/ pomaga podległym jednostkom organizacyjnym
 - 3/ prowadzi działalność finansowo-gospodarczą w ramach uprawnień przekazanych jej przez komendę chorągwi,
 - 4/ kontroluje wykonanie uchwał i zarządzeń władz ZHP przez podległe jej jednostki.
2. Do składania w imieniu komendy hufca oświadczeń w zakresie jej praw i obowiązków majątkowych potrzebne jest współdziałanie jej dwóch upoważnionych osób: komendanta i członka komendy.

§ 55

1. Komisja rewizyjna hufca składa się z 3 - 7 członków.
2. Komisja rewizyjna hufca działa na zasadach określonych regulaminem uchwalonym przez Centralną Komisję Rewizyjną.

§ 56

1. Komisję instruktorską wybiera się w hufcu, w którym działa ponad 100 instruktorów.
2. W skład komisji instruktorskiej hufca wchodzi 3 - 7 członków.
3. Komisja instruktorska hufca działa na zasadach określonych w regulaminie uchwalonym przez Centralną Komisję Instruktorską ZHP.

Rozdział 7

HYMN; SZTANDAR I ODZNAKI ORGANIZACYJNE

§ 57

Hymnem Związku Harcerstwa Polskiego jest pieśń:

Wszystko co nasze Polce oddamy,
W niej tylko życie, więc idziem żyć
Swity się bielą otworzmy bramy,
Rozkaz wydany, wstań w słońce idź i
ref. Ramię preś, siłobój krusz,
Ducha też, Ojczyźnie miłej służ.
Na jej zw, w bój czy w trud,
Pójdzie rad, harcerzy polskich ród.

Czynem bogaci, myślą skrzydlaci,
Zpómiennych serc uczynmy grot.
Na przód wytrwale i śmiało zuchwale!
Płodniebnie szlaki skierujmy lot.

Po naszej ziemi rozesełm harcerszy
Pobudka zabrzmi: "zbudź się Prawdzie służ"
I wszystko wstanie, w krąg się rozszermierzy
By Matkę Polskę chronić od burz.

Hymn śpiewany jest na melodię pieśni rewolucyjnej "Czerwony sztandar".

§ 58

- Sztandar Związku Harcerstw Polskiego jest
- 1/ Symbolem ideałów łączących zuchy, harcerzy i instruktorów,
 - 2/ Na prawej stronie sztandaru znajduje się godło państwowe - biały orzeł na czerwonym tle, po lewej stronie na biało-czerwonym tle umieszczony jest Krzyż Harcerski oraz napis "Związek Harcerstwa Polskiego",
 - 3/ prawo posiadania sztandaru przysługuje chorągwiom, hufcom, szcpepom i drużynom ZHP.
 - 4/ wszy sztandarów, zasady ich przysznawania i postępowania z nimi ustala Rada Naczelna

§ 59

1. Odznaką organizacyjną harcerszy i instruktorów jest Krzyż Harcerski wzorowany na polskim odznaczeniu państwowym - Krzyżu Virtuti Militari oraz tradycyjna Lilia Harcerska z inicjałami hasła filaretów: Ojczyzna, Nauka, Cnota.
2. Odznaką organizacyjną zuchów jest Znaczek Zucha.

Rozdział 8

FUNDUSZE I GOSPODARKA

§ 60

Na fundusze i majątek Związku składają się:

- składki członkowskie
- dotacje państwowe i inne środki przyznawane przez jednostki gospodarki uspołecznionej zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności należności za prowadzenie akcji społecznych,
- dochody z działalności gospodarczej, wydawniczej i innej zarobkowej,
- dochody z majątku, ruchomości i nieruchomości,
- darowizny i zapisy.

§ 61

ZHP prowadzi samodzielną działalność gospodarczą i wydawniczą na podstawie zezwoleń uzyskanych zgodnie z obowiązującymi przepisami

KARTA PRAW I OBOWIĄZKÓW INSTRUKTORA / ZAŁĄCZNIK DO STATUTU /

I. Instruktor na prawo:

1. Zgodnie z własnym sumieniem, w ramach harcerskiego ideału wychowawczego kształtować sylwetkę swego wychowanka.
2. Wypowiadać się bez ograniczeń, bezpośrednio oraz za pośrednictwem prasy ograniczonej na temat działalności wszystkich władz ZHP i życia związku.
3. Wybierać i być wybieranym do wszystkich władz ZHP.
4. Przyjmować Obietnicę Zucha i Przyniesienie Harcerskie, a posiadając stopień harcmistrza lub harcmistrza PL - zobowiązanie instruktorskie.
5. Uzyskiwać jawną i udokumentowaną ocenę swojej pracy stanowiącą podstawę zaliczenia rocznego stażu w Związku. Od powyższej oceny przysługuje prawo odwołania się do komisji instruktorskiej.
6. Uzyskiwać stopnie instruktorskie w trybie i na zasadach ustalonych przez Radę Naczelną ZHP oraz korzystać ze swiadczeń z tym prawa do kształcenia.
7. Obrzucać wyróżnienia i nagrody, w tym "Kryś" za zasługi dla ZHP" w trybie i na zasadach ustalonych przez Radę Naczelną ZHP
8. Uzyskiwać od władz ZHP pomoc w wypadkach losowych oraz korzystać z placówek i instytucji ZHP.
9. Korzystać na koszt ZHP z opieki prawnej i ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za wypadki następujące w związku z prowadzonymi zajęciami harcerskimi.
10. Mieć możliwość zapoznania się w tekst obowiązującego Statutu ZHP, wszystkich regulaminów i instrukcji, prasę organizacyjną i podręczniki harcerskie; mieć dostęp do tekstów wszystkich decyzji i uchwał władz ZHP.
11. Po każdym czterech latach służby instruktorskiej otrzymać bezpłatnie mundur instruktorski.
12. Decydować o podziale funduszu kręgów instruktorskich w trybie i na zasadach ustalonych przez Radę Naczelną ZHP.
13. Na własną prośbę być przeniesionym do rezerwy z prawem powrotu w każdej chwili w szeregach czynnych instruktorów.

II. Instruktor ZHP na obowiązki:

1. Realizować w swej działalności instruktorskiej ideał wychowawczy ZHP określony Prawem Zucha i Prawem Harcerskim jednocześnie samemu przestrzegając Prawa Harcerskie.
2. Swoją pracą, nauką, wypełnianiem obowiązków redacyjnych i obywatelskich oraz działalnością społeczną stanowić dla uczniów, harcerzy i innych instruktorów wzór do naśladowania.

Rozdział 9

PRZEPISY KOŃCOWE

§ 62

Prawo ustalania obowiązującej wykładni Statutu ZHP przysługuje Radzie Naczelnej ZHP.

§ 63

Uchwały w sprawie zmiany Statutu podejmuje Zjazd większością 2/3 głosów w obecności co najmniej 2/3 uprawnionych delegatów na Zjazd.

§ 64

1. Uchwałę w sprawie rozwiązania ZHP może podjąć Zjazd większością 3/4 głosów w obecności co najmniej 2/3 uprawnionych na Zjazd.
2. W razie rozwiązania ZHP majątek Związku przechodzi na własność skarbu państwa.

cia społeczną stanowić dla uczniów, harcerzy i innych instruktorów wzór do naśladowania.

3. Pracować w jednostce podstawowej ZHP zgodnie z przydziałem służbowym lub w razie wybrania - we władzach ZHP, podlegając się okresom zaliczenia służby instruktorskiej.
4. Przestrzegać Statutu ZHP oraz zarządzeń i uchwał ZHP.
5. Występować wobec społeczeństwa i władz jako rzecznik powierzony sobie władzom i dbać o jej zdrowie i bezpieczeństwo.
6. Pracować nad doskonaleniem swej charakteru, poszerzać swoją wiedzę i kwalifikacje instruktorskie.
7. Dzielić się swymi doświadczeniami z innymi instruktorami, wychowywać siebie i następców.
8. Reagować na braki i niedociągnięcia i braki w pracy ZHP.
9. Dbać o dobre imię ZHP, szanować jego tradycje i symbole, dbać o honor munduru harcerskiego.
10. Przepagować i wyjaśniać charakter i cel działania ZHP, pozyskiwać dla Związku sekcjonistów i inicjować działalność ruchu przyjaźni harcerskiej.
11. Chronić i pomażać majątek ZHP, regularnie opłacać składki członkowskie.

III. Zasady zaliczenia służby instruktorskiej i przenieszenie do rezerwy.

1. Krąg instruktorski raz w roku dekuje ocenę swą i działalność swoich członków zgodnie z normami określonymi w Statucie ZHP i na tej podstawie wnieskuje o zaliczenie w szeregach czynnych instruktorów w danym roku.
2. Zaliczenia służby dekuje właściwa instancja na wniosek kręgu instruktorskiego. Decyzja ta ogłaszana jest rankiem.
3. Instruktor na prawo odwołania się od oceny i decyzji kręgu instruktorskiego do właściwej Komisji Instruktorskiej.
4. Do stażu instruktorskiego wlicza się tylko lata zaliczonej służby instruktorskiej.
5. Instruktor w rezerwie:
 - a/ jest zwolniony z obowiązku pracy w jednostkach ZHP
 - b/ traci czynne i bierne prawo wyborcze, zobowiązany jest nadal przestrzegać Prawa Harcerskie i pozostałe obowiązki instruktora nie związane bezpośrednio z bieżącą pracą instruktorską.
 - c/ nie może mieć zaliczonej służby instruktorskiej
 - d/ opłaca składki instruktorskie

II Sprawy instruktorów w Statucie

Statut ZHP, jako podstawowy zbiór zasad funkcjonowania Związku, powinien jednocześnie realnie i jednoznacznie określać pozycję instruktora oraz jego prawa i obowiązki. Opracowując nowe rozwiązanie Statutu przyjęliśmy następujące zasady:

1. Ideowy charakter Związku musi być sprecyzowany wyraźnie i ściśle, powinien on dopuszczać różne światopoglądy przy jednoczesnym i wyraźnym określeniu obowiązujących postaw i norm etycznych ujętych w Prawie Harcerskim.
2. Instruktorzy posiadają prawa i obowiązki dotyczące pozostałych członków Związku, dodatkowo rozszerzone zgodnie ze specyfiką zadań instruktorów. Te dodatkowe prawa i obowiązki zawarte są w Karcie Praw i Obowiązków Instruktora, która jako dodatek do Statutu jest jego integralną częścią. Takie rozwiązanie daje możliwość nadania prawem i obowiązkiem instruktora właściwej mu rangi, a jednocześnie pozwala na ujęcie pewnych niezbędnych szczegółów.
3. Obowiązkiem instancji Związku jest zabezpieczenie realizacji wszystkich praw instruktora.
4. Instruktor ma szczególne prawo do ochrony godności swojej osoby w Związku, co m.in. wyraża zasada, że zwolnienie instruktora z ZHP bez jego zgody możliwe jest tylko na wniosek Komisji Instruktorskiej.

III Uwagi dotyczące niektórych praw instruktora zawartych w Kartce Praw i Obowiązków

Instruktora /omówione punkty najistotniejsze i niejasne projektu/

- Ad 1. Podstawowe prawo instruktora, którym jest kształtowanie sylwetki wychowanka zgodnie z własnym sumieniem zostało już wcześniej omówione. Należy tu jedynie podkreślić, że nakłada ono na Związek obowiązek takiego wychowania instruktora aby Prawa Harcerskie były jego własnym prawem.
- Ad 2. Prawo wypowiadania się bez ograniczeń na tematy związkowe wymaga od Związku właściwej organizacji wymiany myśli, głównie za pośrednictwem odpowiedniej prasy i wydawnictw nie podlegających cenzurze.
- Ad 3. Prawa wyborcze oparte na demokratycznych zasadach jest ebek prawa do nieograniczonego wypowiadania się w sprawach związkowych, podstawową gwarancją udziału instruktora w decydowaniu o wszelkich sprawach Związku, takich jak: program, sprawy organizacyjne i in. Zasady wyborów zawiera § 26 Statutu. Powraca się jednocześnie, ze względu na wychowawczy charakter Związku, do zasady, że prawa wyborcze na szczeblach powyżej szczebla mają jedynie instruktorzy a nie jak to obowiązuje ostatnio także harcerze HSPS powyżej 16-tu lat.
- Ad 4. Wprowadzenia prawa przyjmowania zobowiązań przez harcmistrzy i harcmistrzy H, bez zgody instancji jest konsekwencją uznania harcmistrzy jako odpowiedzialnych za wychowanie i kształtowanie kadry. Oczywiście jest, że dopuszczenie do złożenia zobowiązania, podobnie jak dopuszczenie do przyrzeczenia, musi być obwarowane odpowiednimi warunkami, a moment składania musi mieć właściwą sprawę obrzędową.
- Ad 5. Zaliczenie służby instruktorskiej traktowane jest jako biśtąca forma pracy, czyli uznanie, że w danym roku instruktor spełnił swe obowiązki sadawalejące.
- Ad 6. Prawo uzyskiwania stępni należy połączyć z prawem do udziału w odpowiednich kursach.

C.D. KOMENTARZA

DO KARTY PRAW...

Ad. 13. Wprowadzenie rezerwy instruktorskiej, która zresztą ma już stare tradycje w ZHP, gwarantuje instruktorom, którzy z rozmaitych przyczyn nie mogą aktualnie pełnić funkcji, ale zamierzają kiedyś podjąć pracę, możliwość powrotu do działania bez przejściowego rpsztania z harcerstwem. W prawie tym należy widzieć szacunek Związku dla instruktorów. Szczegóły związek ze statusem instruktora rezerwy, jak i z zaliczeniem służby zawiera oddzielny, III punkt Karty.

Na zakończenie części dotyczącej praw instruktorów należy zauważyć, że zrezygnowaliśmy tu z deklarowanego dotychczas prawa instruktora do występowania w interesie swoich wychowanków, uznając to za obowiązek matki w pkt. II. 5. Uznaliśmy jednocześnie za niecelowe zamieszczenie prawa do reprezentowania ZHP wobec władz i instytucji, gdyż jest to fikcja. Faktycznie dowolni instruktorzy nie reprezentują Związku, robią to uprawnieni przedstawiciele jednostki organizacyjną instruktorzy.

IV. Uwagi dotyczące niektórych obowiązków instruktorów zawartych w KPIOI.

Przedstawione obowiązki nie wymagają wiadomości żadnego komentarza. Warto jedynie podkreślić obowiązek szerokiego oddziaływania przez własny przykład, m.in. przez przestrzeganie Prawa Harcerskiego. Wiąże się z tym konieczność stałego doskonalenia swojego charakteru, a także stałego zdobywania wiedzy i umiejętności.

V. Uwagi dotyczące zaliczenia służby instruktorskiej i przenoszenia do rezerwy.

Zaproponowane przez nas zasady zaliczenia służby odbiegają w kilku punktach od propozycji Zespołu II Komisji Zjazdowej. Podstawowa różnica dotyczy sankcji, które w wersji GK są naszym zdaniem, zbyt surowe, a jednocześnie stwarzające dziwne sytuacje w wypadku praw wyborczych. Rezygnujemy zatem z możliwości skreślenia z listy instruktorów w przypadku trzykrotnego niezaliczenia służby, jak również z utraty praw wyborczych w następnym roku po niezaliczeniu. Uznajemy jednocześnie, że do stażu instruktorskiego uznawane są tylko zaliczone lata służby. Wprowadzając natomiast status instruktora w rezerwie, pozbawiamy praw wyborczych tylko tych, którzy aktualnie nie pracują.

Zaproponowane rozwiązanie porządkuje kwestię instruktorów, którzy nie zamierzają podjąć pracy w bieżącym roku, zaś zaliczenie służby instruktorskiej staje się nagrodą dla pracujących, a nie straszakiem dla opieszalszych lub nie mogących podjąć przez jakiś czas pracy.